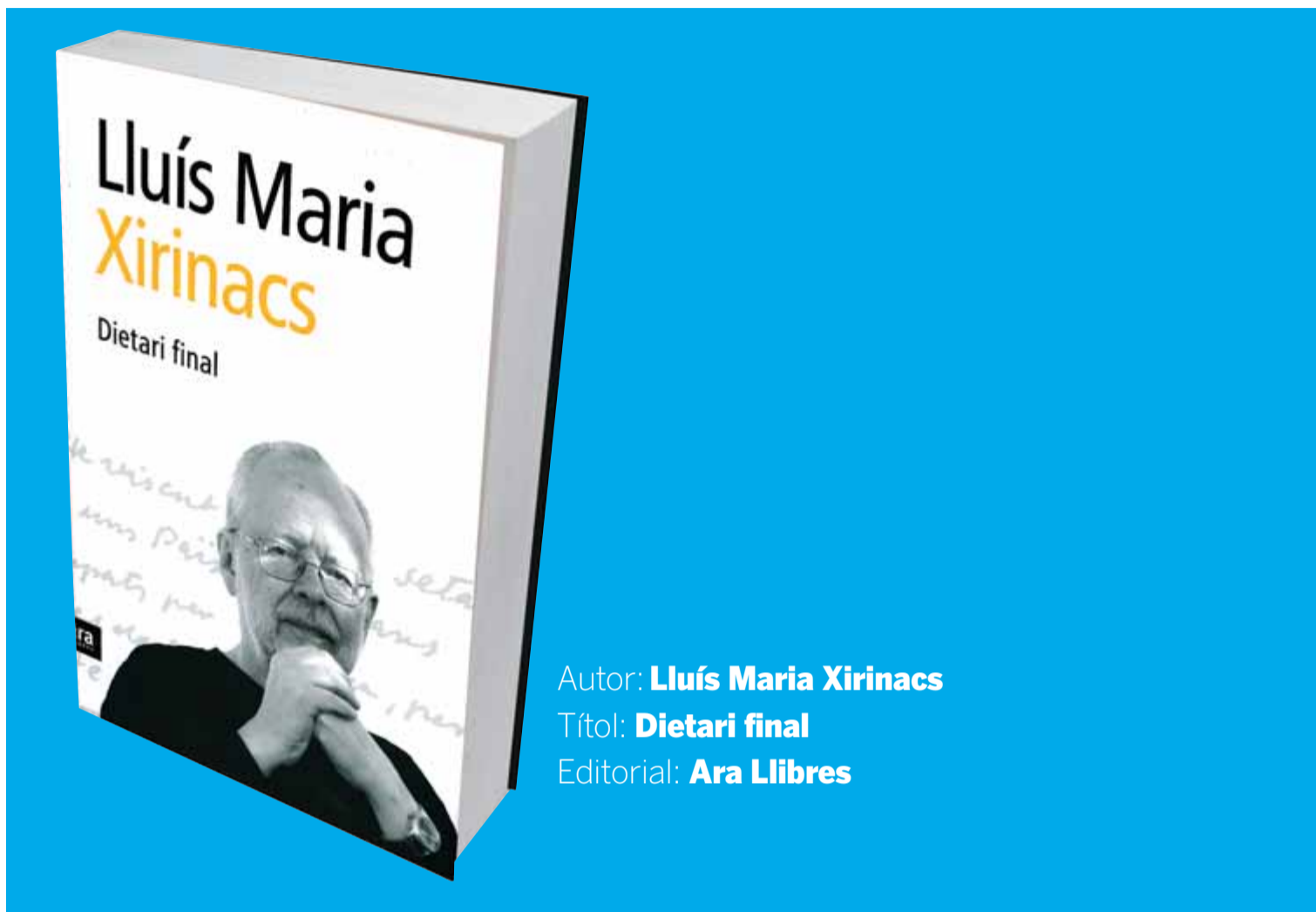

Avançament editorial

Autor: **Lluís Maria Xirinacs**

Títol: **Dietari final**

Editorial: **Ara Llibres**

El darrer mes de vida, Lluís M. Xirinachs va escriure amb plena lucidesa els preparatius i motius del seu pas cap a la mort. Jesús, Ghandi, Lull, Espriu... li van fer costat en l'adéu a la vida. Oferim una tria d'aquest 'Dietari final' que publica Ara Llibres en edició a cura de Lluís Busquets i Grabulosa.

XIRINACS

Punt final

Lluís Maria Xirinacs, l'any 1979, en l'acte d'aprovació de l'Estatut sorgit de la Transició -a la taula, s'hi poden apreciar Miquel Coll i Alentorn i Jordi Pujol- i en la seva qualitat d'activista, al Fossar de les Moreres

Tria de textos: **Ignasi Aragay**

Darreres espurnes

(acompanyat a ben morir pel mestre Ramon Llull)

6.7.2007

Avui manca un mes per al final. Faig la vida de cada dia sense diferències.

Però, com val cada minut!

Els amics ens hem d'estimar en la vida i en la mort. No només en la vida. Fer consistir l'amor a perllongar el més possible aquesta vida és un insult a l'altre. Com deia Freud, hi ha l'impuls de vida, eros, i l'impuls de mort, tànatos. Cal equilibrar-los dinàmicament i amb elegància. Hora de viure i hora de morir. És ridícula la lluita aferrissada del cervell per mantenir aquesta vida en contra del determini del nostre cos que marca el temps d'anar morint. [...]

Ara, encara en aquest món, jo vull ser vostre, però encara sóc molt meu. Quan mori esdevindrà tot ben vostre si sou de Déu. Preneu i mengeu-me tots. Mossegueu-me homes i guineus i esparvers i formigues i fongs i pluja i vent i terra. Mastegueu-me que aquest és el meu cos lliurat per vosaltres.

Ofereixo el do més preuat que és la meva vida / per l'alliberament del meu poble / per l'alliberament de tots els pobles oprimits de la terra / per la natura presonera nostra.

8.7.2007

¿Es pot distingir entre la màxima virtut -donar la vida per amor- i el màxim pecat -suïcidar-se? [...]

La balada de Narayama. Les fugues del Tolstoi vell. Les dents del diable. Alfonsina Storni. Una de les coses més admirables de la mort és que és l'únic mètode per trencar totes les addiccions de la nostra vida, totes, totes. Allò que resta, l'àngel, el *duende*, és pur, és responsable, és lliure de veritat. ¿Què cal entendre per *mort*? [...]

És més difícil deixar-se morir ofegat a la mar que deixar-se morir d'inanició, fred, etc., a muntanya. "Si el gra de blat, caient a terra, no mor, no dona fruit".

Suposo que no passaran gaires anys sense que es permeti planificar a voluntat la pròpia mort talment com avui dia els pares planifiquen la vinguda a la vida dels seus fills. [...]

9.7.2007

El dia 4 de març de 2003 morí la mare a 97 anys. Ha tancat la vida amb perfecció dintre dels condicionaments que l'han emmarcada. Només puc dir una paraula: santedat. [...]

Alguna vegada quan surto al matí de la meva petita casa del carrer Montsió, del Barri Gòtic de Barcelona, trobo un colom, ocell de Barcelona, arraulit en un racó, plomes estarrufades, cap cot, però dempeus, que s'està morint. No fa escarafalls. No crida al 061, no paga enterraments, no farà funerals. [...] Els comiats, com més senzills i valents, millor. [...]

10.7.2007

Com l'alcalde de Cork a Irlanda,

vull explicar amb la meva mort als catalans que no obtindrem la plenitud dels nostres drets i deures si ho intenta qui no estigui disposat a donar la seva vida per aquest propòsit. Una cosa és desitjar la independència, com un nen petit desitja la lluna, i una altra voler la independència com la NASA fa coets per anar a la Lluna. [...]

Arribo als meus setanta-cinc anys i dono la meva vida sense que ningú me la vulgui prendre, ben lliurement per certificar-me i certificar-vos que, en tota la meva lluita anterior, tenia la voluntat inequívoca de jugar-m'ho tot.

12.7.2007

[...] La mare volia i desitjava vehementment que jo em digués "Lluís Maria de la Trinitat". Jo ho sabia perfectament. Però vaig ser valent per no donar-li aquest gust. N'estava segur. Jo vaig triar: "Lluís Maria DE Jesús", deixeble i fill espiritual d'aquell meravellós senzill Jesús el Natzarè. Sóc seu.

[...] Vaig obtenir el sacerdoci perquè vaig voler. Hi vaig anar amb tota la meva bona fe, enmig de les dificultats que no van faltar. Vaig ser ordenat per Pasqua de 1955. El 1990 vaig obtenir la secularització de Roma. Vaig abandonar formalment els aspectes canònics del sacerdoci catòlic. [...] Sóc radicalment feliç, tot sentint-me més sacerdot que mai.

[...] He tingut la gràcia d'una vida prou bona per poder-me, al capdavant de la cursa, considerar un humà lliure i responsable.

En canvi, el meu poble no és ni lliure ni responsable. Vull, doncs, ofrenar el darrer tros, de la meva llarga vida bona, per la independència del meu poble. Una petita contribució a la vera fraternitat universal entre les nacions que cal que arribin a ser igualment lliures i igualment responsables, totes elles.

¿Podria ser aquest el meu escrit final? (X)

"Dono la meva vida perquè vull. / La dono a l'univers sencer. / Especialment la dono als oprimits de la terra / i a la terra oprimida. / I, molt especialment, per l'alliberament i la reunificació / de la meva estima-

da nació catalana. / La dono. No me la lleva cap *dolent* homicida. / Jo sóc el *dolent* homicida que se la lleva. / Odio els que mantenen vius els humans / en una vida fantasmal / mitjançant procediments tecnològics. / Però també odio que Jesús hagi de menester / Judes, Caifàs o Pilat / i que el cel hagi de menester un infern / per acomplir la missió d'amor. / No serà l'enemic ocupant espanyol / qui em llevarà la vida. / La dono jo en un acte / de llibertat i de responsabilitat plenes. / En un temps històric concret / en el qual la gent viu massa temps / i ocupa amors, territori i recursos / per als altres, abusivament, / espero, amb la meva mort voluntària / col·laborar en una cultura ètica / del control de la mortalitat. / Cal saber sortir oportunament i amb elegància / de l'escenari de la vida: / ni massa d'hora, ni massa tard. / I cal sortir tot duent a la mà / l'única ofrena essencial / digna de la Destinària: / el bocí darrer de la Vida Bona que Ella ens ha ofrenat. / Senyora, si és la teva voluntat, / fes que, quan begui el calze de la meva mort, / encara hi contingui un glop / del vi bo per beure. / Vull oferir-te, no les despulles de la / meva humanitat, / ans vida meva, perquè Tu me l'has donada, / Vida de la Bona, vida conscient, / el darrer tros. / ¿Quina altra cosa et podria oferir / que no fos teva / que no fos la millor ofrena teva / que mai no m'has ofert?".

13.7.2007

Em diran orat, atrapat per una depressió o per una exaltació, mort per una aturada cardíaca en una excursió, en un atac de delirium, desenganyat de la vida, frustrat i fracassat en les meves ambicions, assegat de fama, víctima del meu afany de protagonisme, autodestruït, desesperat, pertorbat mental o, simplement, suïcida.

Marxo, lliure i serè, únicament per un irresistible amor a la Vida, als amics, als germans, als humans, a l'univers sencer i, a l'altra banda, transcendentalment unit, als quals m'abraço en plenitud.

[...] L'amic de l'ànima, en Ramon Llull, desitjà morir màrtir per la fe, en terres musulmanes. És molt delicat tot això. Per morir màrtir sempre cal un martiritzador. Jo no vull convertir ningú en martiritzador per satisfer el desig de martiri. Sempre he tingut l'escrúpol de no forçar ningú a fer res contra la seva voluntat.

[...] Jo als 10 anys vaig patir un atac de misticisme i vaig voler ja marxar a viure una vida d'ermita. El pare Josep M. Giralt, el meu confessor, suaument, me n'apar-

Em diran pertorbat mental, fracassat o suïcida. **Marxo lliure i serè**

AVUI

ALBERT OLIVÉ / AVUI

Avançament editorial

VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

tà. [...] El pare Giral, que vetà la meua fuga infantil, es fugà, ell, a la cartixa de Montalegre, a Tiana. [...] Als 17 anys vaig patir un altre atac de prujia de contemplació. [...] Més tard, cap als 25 anys, jo era consiliari del clan dels escoltes dels escolapis del carrer Balmes. El cap de clan era Fèlix Martí. Varem planificar un campament volant, d'estiu, de 15 dies de durada. Una nit arribàrem a l'ermita de Sant Joan del Codolar, al peu del Montsant. [...] A prop del cim hi ha la Cova Santa [...] Hi entràrem gajejant. Dintre, una catedral en el cor de la roca. Eucaristia. Jurament conjunt de servir, tota la vida, l'ànima de la nació catalana.

[...] Em diran: orat, boig, pertorbat mental. Una depressió de cavall. Pessimisme de la vida. Covardia. Desengany. Obsessió. Deslleialtat. Demència senil. Malalties. Xacres.

La memòria oficial dictaminarà còmodament: suïcidi. I tots contents. Potser els estimats amics i parents es consideraran estafats. A més, no els podré avisar a la bestreta per por d'embolicar-los en un afer legal de "no auxili a un necessitat".

L'acusació pitjor de totes: acte de supèrbia infinita; disposar de la pròpia vida que no et pertany, que és sagrada, que només pertany a Déu.

¿! el mal exemple? ¿Quants més no seran induïts així a acabar amb la seva vida?

Em trobo millor que mai de salut, de ganes de viure, de capacitat de treball. Tinc malalties, però ben controlades. Sempre n'he tingut i més que ara. Mai no havia tingut un horitzó tan prometedor al Globalium, la meua proposta filosòfica.

Tinc protectors, editor, col·laboradors.

En el meu entorn, mai no havia gaudit de tanta pau, tant amor, tanta amistat. Els enemics són lluny. No puc desitjar més. Vida Bona.

És cert que l'ample món reben-ta d'injustícies, pobresa, guerres, opressió, irresponsabilitat, ignorància, malalties, morts violentes, etc.

Crec que he lluitat contínuament contra aquestes xacres de la humanitat i de l'ambient. Però mai no he pretès arreglar-ho tot jo, insignificant personeta assetjada per problemes gegantins. En aquest aspecte visc en pau. Faig el que jo puc i deixo als altres allò que és de llur responsabilitat.

[...] Dono allò que més estimo a qui més estimo.

¿Deliri religiós? Aneu a fer punyetes. ¿Quina mena de miopia tan gran no hi ha que confongui el pitjor, el suïcidi, amb el millor, donar-ho tot pels qui estimes?

[...] No resistir la mort.

Cessar de lluitar contra la mort. No violència envers la Mort.

[...] El dia 1 de gener de 2000 em vaig posar a la plaça de Sant Jaume de Barcelona per anunciar el renaixement de la comunitat humana perduda. La meua salut només permeté que hi aguantés cent dies, fins al 10 d'abril de 2000. Tota la meua vida havia estat dirigida a l'agermanament dels humans. ¿Què més podia fer? Només em restava el lliurament de la meua vida com a signe de la condició de l'alliberament. Des d'aquell dia m'hi preparo. [...]

Acte de sobirania

He viscut esclau setanta-cinc anys en uns Països Catalans ocupats per Espanya, per França (i per Itàlia) des de fa segles. He viscut lluitant contra aquesta esclavitud tots els anys de la meua vida adulta. Una nació esclava, com un individu esclau, és una vergonya de la humanitat i de l'univers. Però una nació mai no serà lliure si els seus fills no volen arrisgar llur vida en el seu alliberament i defensa. Amics, accepteu-me aquest final absolut victoriós de la meua cortesia, per contraapuntar la covardia dels nostres líders, massificadors del poble. Avui la meua nació esdevé sobirana absoluta en mi. Ells han perdut un esclau. Ella és una mica més lliure, perquè jo sóc en vosaltres, amics!

25.7.2007

Avui falten dotze dies per al final.

Amics, si llegiu aquestes lletres, escrites des del *corredor de la mort*, no estiguen tristos.

La meua, sigui com sigui, serà una bona mort. No vull gloriejar-

me'n, però ja podeu imaginar-vos que en sé bastant de la mort. En molts moments de la meua vida m'hi he acostat molt. En particular, *nel mezzo del camin de la vita*, l'any 1970-1971 vaig fer la primera vaga de fam a mort, si no hi havia prou indicis d'un bon resultat. Els líders antifranquistes, en clandestinitat, em respongueren tot accelerant l'Assemblea de Catalunya. La segona fou una terrible vaga de fam i de set a la presó de Zamora (1972). Me'n vaig salvar pels pèls. La tercera, la que m'apropà més al límit, fou una vaga de fam per obtenir l'alliberament dels 113 detinguts i empresonats de l'Assemblea de Catalunya (1973-1974). Durà 42 dies i els darrers foren tan crítics que fins i tot l'electroencefalograma, en un moment donat, es posà pla. No patiu, doncs, sóc un vell amic de la mort, com en sóc de la vida.

Al contrari, alegreu-vos-en!

Avui redacto la petita nota que deixaré sobre la taula de casa a Barcelona i que duré a sobre per si algú em troba:

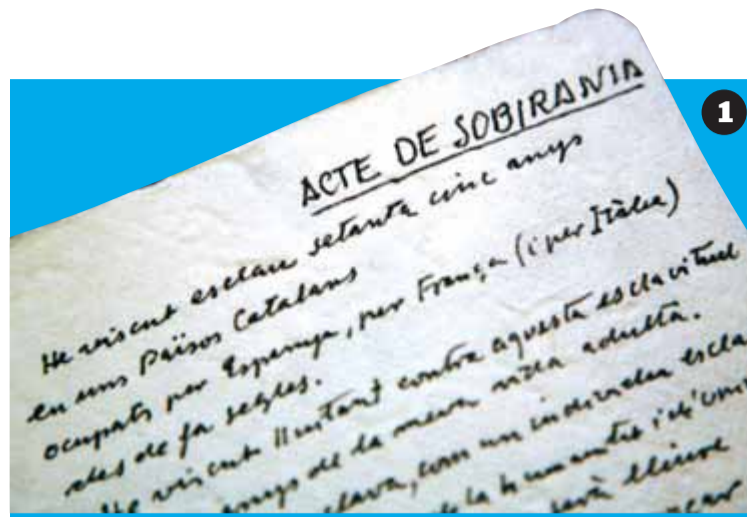
En ple ús de les meves facultats marxo perquè vull acabar els meus dies en la soledat i el silenci. Si em voleu fer feliç no em busqueu. Si algú em troba li prego que, estigui com jo estigui, no vulgui ell pertorbar la meua soledat i el meu silenci. Gràcies!

6.8.2007

Himne: la Vida Bona

La meua ànima, / aquesta ànima obrada pel meu cos, / clivellada d'ànimes infinites, / concretament avui, / se m'ha fet universal. / He abandonat la dolça solitud, / el fortí de mi mateix; / quin instint el de conservació de la vida! / He travessat l'íntim mur acollidor / dels meus amics, parents i veïns, / d'aquell "nosaltres" / que regalima mel. / He deixat enrere el deliciós antemural / del meu poble, de la meua llengua, / dels costums ancestrals, / que perduts fan enyorança, / dels projectes a venir: / les somniades assemblees a la Plaça. / He deixat caure la matriu confortable, / les fronteres protectores / de la meua civilització, / de les meves estimades tradicions / espirituals i materials, tan riques i plenes, / de la humana germanor, / de l'escalf tebi d'aquest planeta Terra / entre el zero absolut / i els vint milions de graus / del cor de les estrelles. / La meua ànima, / aquesta ànima obrada / pels bilions d'ànimes del meu cos, / clivellada de totes les altres ànimes, / concretament avui i aquí, / se m'ha fet universal!

Lluís Maria Xirinacs
Dia de la meua mort.

1

AVUI

2

AVUI

3

1. Manuscrit del text 'Acte de sobirania', el seu testament polític
2. Fent cua per votar el 15 de juny de 1977
3. Amb el president de la Generalitat, Josep Tarradellas, el 20 de maig de 1977
4. Al Fossar de les Moreres, l'11 de setembre del 2002

XAVIER BERTRAL

4

Avui falten dotze dies per al final.
Amics, no estiguen tristos